

Yrd. Doç. Dr. İrfan BARLASS

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Mali Hukuk Anabilim Dalı

Öğretim Üyesi

TÜRK VERGİ HUKUKUNDA DEĞERSİZ, ŞÜPHELİ VE VAZGEÇİLEN ALACAKLAR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XVII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM DEĞERSİZ, ŞÜPHELİ VE VAZGEÇİLEN ALACAKLARLA İLGİLİ BAZI TEMEL KURUM VE KAVRAMLAR

1. BÖLÜM SUNUMU	5
2. ALACAK HAKKI	5
3. GENEL OLARAK AMORTİSMAN	6
3.1. ALACAKLarda AMORTİSMAN	7
4. BİLANÇO VE BİLANÇO USULÜNDE DEFTER TUTULMASI....	9
4.1. BİLANÇO ESASINDA TUTULACAK DEFTERLER	11
4.1.1. YEVİMİYE DEFTERİ	12
4.1.2. DEFTERİ KEBİR	13
4.1.3. ENVANTER DEFTERİ	14
5. İŞLETME ESASI VE İŞLETME ESASINDA DEFTER TUTMA....	16

6. TİCARİ VE ZİRAİ KAZANÇLarda VERGİYİ DOĞURAN OLAYIN TAHAKKUK ESASINA BAĞLI OLMASI.....	17
7. KARŞILIKLAR.....	20

İKİNCİ BÖLÜM **DEĞERSİZ ALACAKLAR**

8. BÖLÜM SUNUMU.....	23
9. DEĞERSİZ ALACAK UYGULAMASINA İLİŞKİN GENEL ESASLAR	23
10. VERGİ USUL KANUNU UYARINCA DEĞERSİZ ALACAK KAYDETME KOŞULLARI.....	29
10.1. BİR YARGI KARARININ VARLIĞINA BAĞLI OLARAK ALACAĞIN DEĞERSİZ ALACAK HALİNE GELMESİ	31
10.1.1. HAKEM KARARLARI	40
10.2. ALACAĞIN TAHSİL EDİLEMeyeCEĞİNE İLİŞKİN KANAAT VERİCİ BELGELER.....	41
10.2.1. ACİZ VESİKALARı	42
10.2.2. YARGI ORGANLARINCA YAHUT İDARI MERCİLERCE VERİLMİŞ BAZI BELGELER.....	49
10.2.3. BORÇLUNUN GAİPLİĞİNE KARAR VERİLDİĞİNE İLİŞKİN HÜKÜM	51
10.2.4. ALACAKTAN VAZGEÇİLDİĞİNİ GÖSTEREN SÖZLEŞMELER	53
10.2.4.1. ALACAKTAN VAZGEÇİLEN SÖZLEŞMELERİN ŞARTA BAĞLI OLMASI SORUNSALI	57
10.2.5. KONKORDATO ANLAŞMASI.....	60

10.2.6. HAKLARINDA TANIMA KARARI VERİLMEMİŞ YABANCI MAHKEME VE YABANCI HEKEM KARARLARI	62
11. DEĞERSİZ ALACAĞIN ZARAR YAZILABİLECEĞİ DÖNEM.	63
12. DEĞERSİZ ALACAKLARIN DAHA SONRAKİ DÖNEMLERDE TAHSİL OLUNMASI	67
13. DEĞERSİZ ALACAK KARŞILIĞI AYRILMASIYLA İLGİLİ ÖZELLİKLİ DURUMLAR.....	67
 13.1. İFLAS MASASINDAN TEMİN EDİLMİŞ İFLAS KAPANDIKTAN SONRA DAHİ ALACAKLARIN TAHSİL OLUNAMAYACAĞINI GÖSTERİR YAZILARIN VERGİ USUL KANINU'NUN 322. MADDESİ UYARINCA KANAAT VERİCİ BELGE OLARAK KABUL EDİLİP EDİLEMİYECEKLERİ SORUNSALI.....	68
 13.2. İDARI MAKamlARCA BORÇLUNUN KANUNİ TEMSİLCİSİNE ÖDEME EMRİ GÖNDERİLMESİİNİN ALACAĞIN DEĞERSİZ ALACAK OLARAK KAYDINA İMKAN TANIMASI	70
 13.3. ALACAK BORÇ İLİŞKİSİNİN KEFALET SEBEBİYLE YAPILAN BİR ÖDEMEDEN KAYNAKLANMASI HALİNDE TAHSİL OLUNAMAYAN KISMIN DEĞERSİZ ALACAK OLARAK KABULÜNÜN MÜMKÜN OLUP OLMADIĞI SORUNSALI	72
 13.4. BİRLEŞME, DEVİR, BÖLÜNME VE NEV'İ DEĞİŞİKLİKLERİ KARŞISINDA DEĞERSİZ ALACAK	79
 13.5. İŞLETMEDEN ÇALINAN PARA VE VARLIKLAR İLE ÇALIŞANLARA VERİLEN ÖDÜNCLERİN DEĞERSİZ ALACAK OLARAK KAYDEDİLİP KAYDEDİLEMİYECEĞİ	80

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞÜPHELİ ALACAKLAR

14. BÖLÜM SUNUMU	85
15. ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILMASINA İLİŞKİN ESASLAR	86
15.1. BİLANÇO USULÜNE GÖRE DEFTER TUTULMASI.....	87
15.2. ALACAĞIN TİCARİ VE ZİRAİ KAZANCIN ELDE EDİLMESİ YAHUT FAALİYETİN SÜRDÜRÜLMESİYLE İLGİLİ OLMASI	88
15.2.1. MAL YAHUT HİZMET ALIMI İÇİN VERİLEN AVANSLARDAN KAYNAKLI ALACAKLAR İÇİN ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILIP AYRILAMAYACAĞI SORUNSALI	91
15.3. ALACAĞIN TEMİNATSIZ OLMASI	98
15.3.1. ALACAKLININ KUSURU OLMAKSIZIN TEMİNATLARIN YİTİRİLMESİ YAHUT PARAYA ÇEVİRİLEMEMESİ HALİNDE ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILIP AYRILAMAYACAĞI	101
15.3.2. ALACAKLININ TEMİNATTAN VAZGEÇMESİ HALİNDE ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILMASI.....	102
15.3.3. ALACAĞIN KEFİLDEN TAHSİL EDİLEMEMESİ. 104	
15.3.4. DAVA AŞAMASINDA ALINAN İHTİYATI TEDBİR KARARLARI İLE TAKİP SIRASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN HACİZLERİN VERGİ USUL KANUNU'NUN 323. MADDESİ BAĞLAMINDA TEMİNAT OLARAK KABUL EDİLİR EDİLMEYECEĞİ SORUNSALI	107
15.4. ALACAĞIN TAHSİLİNİN ŞÜPHELİ HALE GELMESİ.. 112	
15.4.1. ALACAĞIN DAVA YAHUT TAKİP AŞAMASINDA BULUNMASI.....	112

15.4.2. ALACAĞIN YAPILAN PROTESTOYA VEYA YAZI İLE BİR DEFADAN FAZLA İSTENMESİNE RAĞMEN BORÇLU TARAFINDAN ÖDENMEMİŞ VE DAVA YAHUT İCRA TAKİBİNE DEĞMEYECEK DERECEDE KÜÇÜK OLMASI ŞARTI.....	125
 15.4.2.1. ALACAĞIN YAPILAN PROTESTOYA VEYA YAZI İLE BİR DEFADAN FAZLA İSTENMESİNE RAĞMEN ÖDENMEMİŞ OLMASI	125
 15.4.2.2. ALACAĞIN DAVA AÇMAYA YAHUT İCRA YOLUYLA TAKİP BAŞLATMAYA DEĞMEYECEK KADAR KÜÇÜK OLMASI.....	127
16. ŞÜPHELİ ALACAKLAR İÇİN DEĞERLEME GÜNÜNÜN TASARRUF DEĞERİNE GÖRE PASİFTE KARŞILIK AYRILABİLİR.....	128
17. ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILACAK HESAP DÖNEMİ.....	131
18. KARŞILIK AYRILAN ŞÜPHELİ ALACAĞIN SONRADAN TAHSÍL EDİLMESİ.....	139
19. ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILMASIYLA İLGİLİ ÖZELLİKLİ DURUMLAR.....	140
 19.1. KONKORDATO HALİNDE ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILIP AYRILAMAYACAGI SORUNSALI.....	140
 19.2. BORÇLUNUN İFLASI HALİNDE ŞÜPHELİ ALACAK UYGULAMASI	142
 19.3. İFLASIN ERTELENMESİ KARARININ ŞÜPHELİ ALACAK UYGULAMASI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	143
 19.4. KAMU KURULUŞLARINDAN OLAN ALACAKLAR İÇİN ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILIP AYRILAMAYACAGI.....	151

19.5. ŞÜPHELİ ALACAĞIN GİDERLEŞTİRİLMESİ İNİN KARŞILIK AYRILMASININ ZORUNLU OLUP OLMADIĞI SORUNSALI	154
19.6. İŞTİRAKLERDEN OLAN ALACAKLAR İÇİN ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI UYGULAMASI	159
19.7. KATMA DEĞER VERGİSİNDE KAYNAKLI ALACAKLARLA İLGİLİ OLARAK ŞÜPHELİ ALACAK UYGULAMASI	161
19.8. ÖZEL TÜKETİM VERGİSİNDE KAYNAKLI ALACAKLAR İÇİN ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI UYGULAMASI	165
19.9. ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI UYGULAMASINDA KOLLEKTİF VE ADI ŞİRKETLER İLE CİRO EDİLMİŞ SENETLERDEN OLAN ALACAKLARIN DURUMU	165
19.10. ALACAĞIN TEMLİKİ HALİNDE ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILMASI.....	169
 19.10.1. FAKTÖRİNG İŞLEMLERİ NETİCESİNDE ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILMASI.....	175

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM VAZGEÇİLEN ALACAKLAR

20. BÖLÜM SUNUMU	177
21. VAZGEÇİLEN ALACAK KARŞILIĞI AYRILMASINA İLİŞKİN ESASLAR	177
 21.1. BİLANÇO ESASINDA DEFTER TUTULMASI	179
 21.2. ALACAKTAN KONKORDATO VEYA SULH ANLAŞMASI SEBEBİYLE VAZGEÇİLMİŞ OLMASI	180
 21.3. VAZGEÇİLEN ALACAĞIN ÜÇ YIL İÇERSİNDE ZARARLA YOK EDİLMEDİĞİ TAKDİRDE KAR HESABINA AKTARILMASI ZORUNLULUĞU	185

22. VAZGEÇİLEN ALACAK KARŞILIĞI AYRILACAK DÖNEM.	189
23. VAZGEÇİLEN ALACAK KARŞILIĞI AYRILMASIYLA İLGİLİ ÖZELLİKLİ DURUMLAR.....	191
23.1. ALACAKTAN VAZGEÇİLMESİYLE DOĞAN KARIN BİR KARŞILIK HESABINDA TAKİP EDİLMESİZİN ÜÇ YILLIK BEKLEME SÜRESİNDE VERGİDEN BAĞIŞIK TUTULUP TUTULAMAYACAĞI SORUNSALI	191
23.2. VAZGEÇİLEN ALACAK İÇİN KARŞILIK AYIRMIŞ OLAN İŞLETMENİN ÜÇ YIL DOLMADAN TASFİYESİ	192
SONUÇ	195
BİBLİOGRAFYA	201

